

Душка Кликовац, **Метафоре у мишљењу и језику**, Библиотека ХХ век 139, Уредник Иван Чоловић, Београд 2004, 318 стр.

Међу нашим млађим истраживачима на подручју лингвистике Душка Кликовац се истиче не само потребним даром за научни рад, већ и великом обавештеношћу о стручним стварима и несвакидашњом вредноћом. Књига која је предмет овог разматрања, а којој је она аутор, тај суд на најбољи могући начин потврђује.

У књигу су, поред уводног текста са насловом *Метафоре у светлу когнитивне лингвистике* (стр. 7–44), уврштени њени радови посвећени проблематици метафоре који су, у периоду од 1992. до 2004. године, објављивани по одговарајућим стручним гласилима. Само два рада, од приложених дванаест, ауторка је за ову прилику битније проширила, док су остали подвргнути незнатној ревизији. О томе, као и о чињеници да се уводни текст сада први пут износи пред суд стручне јавности, обавештава нас посебан одељак књиге, насловљен *Библиографска белешка* (стр. 315–316).

Књига започиње *Предговором* (стр. 5–6), у којем Душка Кликовац објашњава да се она приклонила изучавању проблематике метафоре имајући у виду следеће две околности — прво: да је та проблематика последњих деценија „стекла нарочиту популарност — најпре у лингвистици, а затим и у другим дисциплинама“, и друго: да се метафора данас проучава у оквиру „неколико теоријских приступа“, а да је њој лично стало до тога да представи „један од најутицајнијих и највитаљнијих“ од свију њих, а то је „когнитивнолингвистички приступ“ (стр. 5).

Испред Предговора, на оној страници књиге која се непосредно прикључује корицама, приложена је кратка белешка о наставничком и истраживачком деловању ауторке, а на крају, после целокупног њеног стручног излагања, објављен је прво *Индекс њојмовних метафора* (стр. 297–306) којим су обухваћене само метафоре формулисане на

српском језику, а затим и списак коришћене стручне литературе (наслов: *Литература*; стр. 307–313). Довољно је бацити поглед на имена лингвиста, односно на наслове радова који се у том списку помињу па схватити колико је висок домет стручне обавештености Душке Кликовац.

Садржина ове књиге се иначе тематски раслојава на два дела — први део: *Метјафоре од мишљења до језика*; други део: *Метјафоре у катјегоризацији*. Првој тематској области служе као егземплификација излагања у радовима: (I) *НАУЧНА АРГУМЕНТАЦИЈА ЈЕ ПУТОВАЊЕ и друге метјафоре* (стр. 47–56), (II) *О метјафорама за разумевање комуникације (на примеру из књижевног дела)* (стр. 57–67), (III) *Метјафоре као средствва за разумевање текста* (стр. 69–81), (IV) *Метјафоре — дословне и фигуративне* (стр. 83–102), (V) *О појмовним и лексикализованим, откритачким и стваралачким метјафорама (уз помоћ афоризама Душана Радовића)* (стр. 103–112), (VI) *О важности појмовних метјафора за проучавање лексикона српскохрватског језика* (стр. 113–163).

Друга тематска област добија своју одговарајућу документацију у садржини следећих радова: (VII) *О значењу глаголског префикса РАЗ-* (стр. 167–188), (VIII) *О метјафорама у српском језику чији је изворни домен однос САДРЖАВАЊА* (стр. 189–219), (IX) *О узрочном значењу конструкије У + локатив* (стр. 221–239), (X) *О значењским односима унушар творбене породице с кореном ПУН* (стр. 239–256), (XI) *ВРИ, ШТРКЉА, КЉЕЧКА: о фонетском симболизму у српскохрватском језику* (стр. 257–274), (XII) *ИЗОКРЕНУТА ПРИЧА Бранка Ћојића или о искусивоној ушемељености лексичких и грамаичких катјегорија* (стр. 275–296).

Детаљним оствљавањем принципа метафоризације који се примењују у српском језику не само да је дат значајан допринос продубљењем упознавању са савременом српском језичком ситуацијом, већ је науци прибављен адекватан инвентар веродостојних података нужних за стицање продубљењих увида у когнитивне процесе. Из свих тих разлога дугујемо захвалност едицији *Библиотека XX век* која је омогућила појаву овакве једне књиге.

Београд

Милка Ивић